

Handcirkelzaag

Inhoudsopgave

- Wat is de gewenste situatie?
- Maatregelen
- Checklist
- Toelichting op de maatregelen
- Wat je verder moet weten

De handcirkelzaag is een elektrisch aangedreven handgereedschap dat gebruikt wordt voor het zagen en afkorten van hout en plaatmateriaal. Bij het gebruik van de cirkelzaag word je blootgesteld aan de volgende risico's:

- In aanraking komen met het draaiende of stilstaande blad
- Getroffen worden door wegvliegende delen van het hout of de zaag
- Inademen Schadelijk houtstof
- Lawaai
- Hand-arm trillingen
- Elektrocutie / elektrisering door het doorzagen van het elektriciteitsnoer

Wat is de gewenste situatie?

- ✓ De handcirkelzaag is veilig en wordt conform de gebruikshandleiding gebruikt en onderhouden.
- ✓ De medewerkers zijn deskundig en aantoonbaar geïnstrueerd.
- ✓ De blootstelling aan houtstof wordt zo laag mogelijk gehouden, maar is gemiddeld maximaal 2 mg/m³.
- ✓ De geluidsbelasting is maximaal 80 dB(A) (dagdosis).
- ✓ De trillingsbelasting is maximaal 5 m/s² (gemiddeld over 8 uur). Boven de 2,5 m/s² worden acties in gang gezet om de trillingsbelasting te verlagen.

Maatregelen

- ➔ Bestel zoveel mogelijk hout op maat of gebruik een ander materiaal zoals kunststof, metaal of beton.
- ➔ Werk met een veilige CE-gemarkeerde handcirkelzaag, die geschikt is voor de te uitvoeren werkzaamheden.
- ➔ Maak gebruik van stofafzuiging om blootstelling aan houtstof te voorkomen.
- ➔ Zorg voor een veilige werkmethode en werkplek, vrij van obstakels, voorzien van voldoende verlichting en ruimte en werk met voorkeur met een snoerloze handcirkelzaag of houdt rekening met de snoer
- ➔ Zorg dat aanraking met het vrij draaiend zaagblad is uitgesloten door tweehandbediening en een onbeschadigde beschermkap die gemakkelijk opent en sluit
- ➔ Draag de benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen en zorg voor goed sluitende kleding.
- ➔ Geef medewerkers die met de handcirkelzaag gaan werken voorafgaand aan de werkzaamheden aantoonbaar een

begrijpelijke voorlichting en praktische instructie op de werkvloer.

Checklist

- Heb ik een opleiding of [werkinstructie](#) gehad over het werken met de handcirkelzaag?
- Sluit en opent de beschermkap gemakkelijk en is deze in goede staat?
- Is het snoer en de stekker onbeschadigd?
- Is er een goede werkende stofafzuiging, passend bij de machine?
- Is er op de werkplek voldoende verlichting en is de werkplek vrij van obstakels?
- Is het werkstuk goed vastgezet en kan ik de zaag stevig vasthouden?
- Is de kwaliteit van het zaagblad gecontroleerd en is deze geschikt voor de machine?
- Draag ik nauw sluitende kleding, een veiligheidsbril en gehoorbescherming? En géén handschoenen?
- Gebruik je een snoerloze handcirkelzaag of zorg je dat de snoer steeds over je schouder hangt en/of je S haken gebruikt?
- Is de omgeving schoon en droog?

Toelichting op de maatregelen

Ontwerp bouwwerken zo dat onnodig zagen wordt voorkomen, laat materiaal op maat leveren of gebruik een alternatief materiaal zoals kunststof, metaal of beton.

Gereedschap

- Gebruik een CE-gemarkeerde handcirkelzaag die voorzien is van een meegeleverde Nederlandse gebruikershandleiding.
- Schaf een houtbewerkingsmachine aan met een zo laag mogelijke (houtstof) emissiewaarde, trillings- (m/s²) en geluidsniveau (zie hier voor meer informatie over [Trillingen](#) en [Geluid](#)).
- Onderhoud en voer jaarlijks een veiligheidskeuring uit én een keuring conform NEN3140 (zie voor meer informatie [machineveiligheid](#)).
- Zorg dat het blad van de cirkelzaag is voorzien van een volledige meebewegende afscherming wanneer deze niet gebruikt

wordt.

- Controleer voor gebruik of het zaagblad in goede staat is.
- Verwijder het spouwmes niet. Sommige machines hebben geen spouwmes maar zijn voorzien van een elektronische beveiliging die de machine uitschakelt.
- Gebruik alleen door de leverancier voorgeschreven zaagbladen met de juiste diameter.

Blootstelling aan houtstof

Voorkom dat er gezaagd moet worden. Wanneer dit niet mogelijk is moeten er acties ondernomen worden om de blootstelling aan houtstof te voorkomen

- Vermijd het zagen van hardhout om blootstelling aan kankerverwekkend stof te voorkomen.
- Maak gebruik van een stofafzuiging op de zaag. De filters in bouwstofzuigers moeten minimaal klasse M zijn voor zachthout en klasse H voor hardhout.
- Wissel zaagwerkzaamheden af zodat je niet langdurig in stof staat
- Gebruik wanneer stofafzuiging niet mogelijk is persoonlijke adembescherming van het juiste type.
 - Hardhout: minimaal een masker met filters van het type P3 of een wegwerpstofkapje van het type FFP3.
 - Zachthout: minimaal een masker van het type P2 of een wegwerpstofkapje van minimaal het type FFP2
- Houd ook rekening met het reinigen van de machine en omgeving. Vegen en reinigen met luchtdruk zorgt voor een verhoogde blootstelling. Zuig stof dus op met een geschikte stofzuiger.

Veilige werkplek en -methode

- Zorg voor een veilige werkplek met voldoende vrije werkruimte.
- De ondergrond moet vrij van rommel, stof en gereedschap zijn en zo vlak mogelijk zodat struikelgevaar wordt voorkomen.
- Gebruik zoveel mogelijk een accu aangedreven handcirkelzaag. Als dat niet mogelijk is, voorkom dan het doorzagen van het snoer. Laat deze over de schouder lopen of gebruik een S-haak waardoor het snoer van de grond hangt.
- Er moet goede verlichting aanwezig zijn.
- Werk staand met een werktafel zodat het te zagen stuk op hoogte ligt en zet deze vast met klemmen.
- Bedien de machine met twee handen en maak gebruik van een geleider op het te zagen materiaal voor extra controle.
- Reinig de machine altijd spanningsloos en zorg dat deze niet ongewild ingeschakeld kan worden.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

Maak gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen bestaande uit:

- veiligheidsschoeisel,
- gehoorbescherming,
- een veiligheidsbril
- nauwsluitende kleding.
- Draag geen handschoenen en voorkom loszittende koordjes, rafelige kleding en loshangende haren.
- Draag adembescherming wanneer niet voorkomen kan worden dat iemand aan houtstof wordt blootgesteld.

Voorlichting en instructie

- Laat alleen geïnstrueerde of opgeleide medewerkers die kennis hebben van het werken met een handcirkelzaag hiermee werken.

- Zorg voor een duidelijke schriftelijke en mondelinge praktische instructie over de risico's, de benodigde maatregelen, de juiste werkmethode en het gevaar van loszittende koordjes, rafelige kleding en loshangende haren.
- Controleer of men na de instructie de voorschriften goed heeft begrepen en leg vast wie deze instructie heeft gevolgd. Herhaal de instructie na verloop van tijd.
- Zorg er voor dat de gebruikshandleiding in de Nederlandse taal aanwezig is.
- Bespreek ongevallen en bijna ongevallen die in het bedrijf of sector hebben plaatsgevonden.

In de bijlage is een [instructie](#) opgenomen.

Wat je verder moet weten

Houtsoorten

Houtstof is schadelijk je kan er directe klachten van ondervinden zoals irritatie van de huid, ogen en slijmvliezen. Bij langdurige blootstelling kan houtstof long- en neuskanker veroorzaken. Dit is met name van toepassing bij het verwerken van hardhout voor zachthout is de mate waarin dit kankerverwekkend is minder duidelijk aangetoond.

In Nederland geldt op de werkplek een wettelijke grenswaarde van 2mg/m³ als gemiddelde bij 8 uur blootstelling. Omdat hardhout kankerverwekkend is moet er echter worden gestreefd naar een zo laag mogelijke blootstelling. Het is dus belangrijk om maatregelen te nemen om stofvorming te voorkomen.

Houtsoorten zijn door het International Agency for Research on Cancer (IARC) vastgesteld als hout van bedektzadigen. Voorbeelden van hardhout zijn: berk, beuk, eik, els, es, esdoorn, esp, haagbeuk, iep, kastanje, kers, linde, notenboom, plataan, populier, walnoot, wilg en van tropisch hardhout: balsa, ebbe, iroko, kauriden, mahonie, mansonia, meranti, palissander, teak.

TNO heeft beoordelingen uitgevoerd voor verschillende combinatie stofzuigers en gereedschappen. Deze zijn te raadplegen op [Stofvrije gereedschappen](#).

Meer informatie:

- [Machine veiligheid algemeen](#)
- [Geluid](#)
- [Trillingen](#)
- [Stof van beton, steen en hout](#)
- [A-blad houtstof op de bouwplaats Vollandis](#)
- [Stofvrije gereedschappen TNO](#)
- [Instructie en presentie Werken met de handcirkelzaag](#)